

BIULETYN NR 1/2012

ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
i SĄDÓW OKRĘGOWYCH

REDAGUJE ZESPÓŁ w składzie:

SSA Ewa Jastrzębska

SSA Wojciech Bzibziak

SSA Mirosław Ziaja

Skład i opracowanie graficzne: Wanda Łaptaś

Aleksandra Stecko

SPIS TREŚCI

<i>Rozdział I</i>	<i>str. 3-8</i>
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO	
<i>Rozdział II</i>	<i>str. 8-22</i>
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO	
<i>Rozdział III</i>	<i>str. 23-26</i>
ORZECZENIA Z ZAKRESU KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	
<i>Rozdział IV</i>	<i>str. 26-28</i>
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS CYWILNY	
<i>Rozdział V</i>	<i>str. 28-29</i>
USTAWA Z DNIA 5 czerwca 1998. O SAMORZĄDZIE POWIATOWYM	
<i>Rozdział VI</i>	<i>str.29</i>
USTAWA Z DNIA 24 czerwca 1994. O WŁASNOŚCI LOKALI	
<i>Rozdział VII</i>	<i>str.30</i>
KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH	
<i>Rozdział VIII</i>	<i>str.30-39</i>
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	

Aktualne i archiwalne egzemplarze Biuletynu Sądu Apelacyjnego
dostępne są na stronie internetowej:
www.katowice.sa.gov.pl

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 15 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 380/11

art. 18 § 1 kk,
art. 197 § 3 kk

Przyjęcie konstrukcji współsprawstwa równoległego daje podstawę do uznania, iż działanie każdego ze sprawców wypełnia znamiona czynu zabronionego i może prowadzić do odpowiedzialności karnej za sprawstwo pojedyncze. Uznać zatem należy, w przypadku kwalifikowanej postaci zgwałcenia, którego istota z uwagi na udział, co najmniej dwóch osób, bądź bezpośrednio, bądź w sposób ułatwiający drugiemu akt obcowania płciowego z ofiarą, że stopień społecznej szkodliwości takiego czynu jest znaczenie wyższy, od typu podstawowego, łącząc się z generowaniem znacząco większych dolegliwości doznanych przez pokrzywdzonego. Powyższe pozwala założyć, że czynności sprawców realizujących znamiona zgwałcenia zbiorowego, nawet jeśli się wzajemnie uzupełniają, są jednoczesne i wspólne, od momentu powstania zamiaru do chwili zakończenia czynu. Nie sposób natomiast wyobrazić sobie, przyjęcia konstrukcji współsprawstwa równoległego, gdzie czynności sprawcze oskarżonych, realizowane są obok siebie niezależnie, gdy działanie każdego ze sprawców następuje każdorazowo po sobie, w sytuacji, w której odrębnie i bez współdziałania z drugą osobą każdy z nich przemocą doprowadza ofiarę do obcowania płciowego z pominięciem elementu wspólnego ich działania.

Takie rozumowanie jest o tyle uprawnione jeśli przyjąć, że z językowego punktu widzenia wspólnotę działania określić trzeba jako coś co łączy i zespala zachowania sprawców, tworząc między nimi samoistną więź w realizacji czynu zabronionego, a współdziałanie rozumiane jest jako funkcjonowanie razem z innym, wspólnie z innym, wywieranie wpływu na coś, pomaganie komuś w jakiejś działalności, a zatem objęcie tej działalności wspólnym celem i dążeniem do uzyskania końcowego efektu razem.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk
SSA Mirosław Ziąja(spr.)*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 498/11

art. 44 § 2 kk,
art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Przepis art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii przewiduje możliwość orzeczenia przepadku jedynie środków odurzających lub substancji psychotropowych, ale już nie przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa. Tymczasem w jednym z zabezpieczonych woreczków strunowych znaleziono jedynie śladowe ilości białego proszku, a więc w tym zakresie przedmiotem przepadku powinien być woreczek strunowy, a nie amfetamina, albowiem trudno sobie wyobrazić orzeczenie o przepadku śladowych ilości białego proszku. Jakby nie interpretować pojecie „przedmiotu służącego do popełnienia przestępstwa”, szeroko czy wąsko, to taki woreczek strunowy jest niewątpliwie takim przedmiotem, albowiem umożliwił dokonanie przestępstwa.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
Sędziowie: SSA Piotr Mirek
SSA Aleksander Sikora*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 15 marca 2012 roku

sygn. akt II AKa 29/12

art. 89 kk

Po zmianie przepisu art. 89 kk, dokonanej na skutek nowelizacji z dnia 05.11.2009r. (Dz. U. Nr 206 poz. 1589) w odniesieniu do przestępstw popełnionych przed dniem 8 czerwca 2010 roku, w zakresie zasad wymiaru kary łącznej w wyroku łącznym należy stosować dotychczasową wykładnię art. 89§1 kk, zgodnie z którą nie było dopuszczalne orzeczenie bezwzględnej kary łącznej w sytuacji orzeczenia za zbiegające się przestępstwa jednostkowych kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

[Nota M.Z.] Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny odstąpił od dotychczasowej linii orzeczniczej prezentowanej m.in. w wyroku S.A. z dnia 27 maja 2011 roku, II AKa 168/11 (vide Biuletyn S.A. w Katowicach Nr 4/2011).

*Przewodniczący: SSA Piotr Mirek
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk(spr.)
SSA Alicja Bochenek*

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 384/11

art. 258 § 1 kk

Nie każde paserstwo przedmiotów uzyskanych w drodze przestępstwa popełnionego przez zorganizowaną grupę przestępczą lub podżeganie, czy pomocnictwo do przestępstwa dokonanego przez taką grupę, powinno być automatycznie uznawane za współdziałanie w ramach tej samej grupy. Dla uznania pasera, podżegacza lub pomocnika za działającego w ramach grupy przestępczej konieczne jest wykazanie powiązań o charakterze organizacyjnym jego czynów z dokonaniem zorganizowanej grupy przestępczej, i to powiązań tego rodzaju, że pozwalają one stwierdzić, iż działanie pasera (także podżegacza lub pomocnika) było immanentnym elementem, częścią składową przestępczego przedsięwzięcia podejmowanego przez grupę, a nie elementem zewnętrznym, chociaż funkcjonalnie powiązany. Przejawem ścisłego powiązania może być podporządkowanie się pasera (podżegacza, pomocnika) poleceniom wydawanym przez kierownictwo grupy, dzielenie zysków z przestępstwa, czy od strony podmiotowej – akceptowanie każdego fragmentu działania grupy i identyfikowanie się z nią.

*Przewodniczący: SSA Robert Kirejew(spr.)
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński
SSA Aleksander Sikora*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 363/11

art. 258 § 1 kk

Organizowanie działalności przestępczej świadczące bardziej o premedytowanej i wieloaspektowej formie takiego procederu wpływającej na ocenę umyślności działania nie oznacza automatycznie udziału w grupie przestępczej mającej zorganizowany charakter, co odnieść trzeba do struktury takiej formacji, a nie sposobu realizacji konkretnych czynów zabronionych.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Grażyna Wilk*

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 1 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 466/11

art. 1 ustawy rehabilitacyjnej

Celem cytowanej ustawy jest oddanie sprawiedliwości rzeczywistym działaniom na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a czynnikiem istotnym w tej mierze są nie wyznawane, a nawet wyrażane publicznie poglądy polityczne, ale konkretna działalność zmierzająca świadomie do odzyskania przez Państwo Polskie niezawisłości i suwerenności terytorialnej oraz ustrojowej, ustawa bowiem nie przewiduje możliwości odszkodowania, czy też zadośćuczynienia z powodu każdej represji, często będącej zwykłym nadużyciem władzy, ale należy się tylko tym osobom, które prowadziły działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i za to wprost, lub z tego powodu – były represjonowane, przy czym nie można rozszerzająco interpretować zachowania mogącego być uznany za działalność niepodległościową, gdyż musi odnosić się ono wprost do walki o niepodległy byt (świadomie i w sposób celowy) i nie może, co wyżej już podkreślono, być domniemane.

W każdym bowiem przypadku represji stosowanych czy to „w związku”, czy też „z powodu” działalności niepodległościowej musi nastąpić precyzyjne ustalenie, że represjonowany faktycznie i świadomie podejmował działania zmierzające do odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności.

Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczarska(spr.)

Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska

SSA Michał Marzec

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 23 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 325/11

art. 8 ustawy rehabilitacyjnej

Zgodnie z brzmieniem art. 8 ust.1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, zadośćuczynienie przysługujące represjonowanemu wiązać trzeba bezpośrednio nie z faktem wydania orzeczenia, a z faktem wykonania orzeczenia, co do którego nastąpiło stwierdzenie nieważności.

Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska(spr.)

Sędziowie: SSA Michał Marzec

SSO del. Piotr Pośpiech

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 17 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 455/11

art. 8 ustawy rehabilitacyjnej,

art. 556 kpk,

art. 558 kpk.

Ustawa z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie przewiduje możliwości odszkodowania z tytułu każdej represji stosowanej przez polskie organy ścigania, np. były urząd bezpieczeństwa, a dotyczy jedynie represji za działalność niepodległościową.

Umieszczenie w Centralnym Obozie Pracy za deklarowanie przynależności do narodu niemieckiego a odstępstwo od narodowości polskiej nie jest represją za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Jeśli nawet ojciec wnioskodawcy w obawie przed represjami ze strony władz okupacyjnych zdecydował się zadeklarować przynależność do narodu niemieckiego, to przy pełnym zrozumieniu jego motywacji, nie można aprobować roszczeń zmierzających do uzyskania odszkodowania od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej w oparciu o przepisy ustawy lutowej.

W przepisach rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego przewidziano możliwość ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie wynikające jedynie z niesłusznego skazania, niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania, nie przewidziano zaś możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu innych form pozbawienia wolności, w tym z tytułu internowania, stosowanego w szczególnym trybie, jaki ustanowiły przepisy Dekretu Polskiego

Komitetu Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r o środkach zabezpieczających w stosunku do zdrajców Narodu.

Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska(spr.)

Sędziowie: SSA Beata Basiura

SSO del. Iwona Hyła

PRAWO KARNE PROCESOWE

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 22 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 484/11

art. 5 § 2 kpk, art. 7 kpk

Oczywistym jest, że prawo karne nie dopuszcza analogii, jednak to założenie tyczy się stosowania uregulowań prawnych. Analogia, którą miał posłużyć się biegły, w istocie stanowiła wykorzystanie przez tegoż biegłego posiadanej przez niego wiedzy fachowej, która posiada aspekt tak teoretyczny, jak też praktyczny zasadzający się na doświadczeniu, które biegły nabył w trakcie wykonywania przez siebie zawodu. Zwrócić uwagę trzeba, że wykorzystanie doświadczenia życiowego, które obejmuje także doświadczenie zawodowe, jest nie tyle uprawnieniem, ile obowiązkiem biegłego, do której to roli powołuje się fachowców o szerokiej wiedzy tak teoretycznej, jak i praktycznej.

Przewodniczący: SSA Aleksandra Malorny(spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja

SSA Bożena Summer –Brasom

SSA Michał Marzec

SSO del. Iwona Hyła

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 25 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 363/11

art. 7 kpk, art. 193 § 1 kpk,

Opinia pismoznawcza nie podlega weryfikacji naukowej i wprawdzie można w oparciu o nią wyprowadzać stanowcze wnioski, jednak wymagane jest by została ona należycie oceniona

przez sąd, chociażby przez pryzmat dostarczonego biegłemu materiałowi dowodowemu i odpowiednio obszernego materiału porównawczego, jak również doświadczenia naukowego (zawodowego) samego eksperta. Brak takiej oceny, w sytuacji, szczególnie formułowania przez biegłego wniosków wskazujących na różny stopień prawdopodobieństwa zapisu pochodzącego z ręki oskarżonego i braku innych dowodów wspierających, świadczy o arbitralności sądu, sprzecznej z zasadą wynikającą z przepisu art. 7 kpk.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Grażyna Wilk*

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 1 lutego 2012 roku

sygn. akt II AKz 50/12

art. 31 § 1 kpk,
art. 33 § 1 kpk,
art. 35 § 1 kpk

Podstawowym kryterium właściwości miejscowej sądu jest miejsce popełnienia przestępstwa. Zgodnie bowiem z art. 31 § 1 k.p.k. miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu popełniono przestępstwo.

Stosownie zaś do regulacji art. 33 § 1 k.p.k., jeżeli tę samą osobę oskarżono o kilka przestępstw, a sprawy należą do właściwości sądów tego samego rzędu, właściwy (miejscowo) jest sąd, w którego okręgu najpierw wszczęto postępowanie przygotowawcze. Z przepisu art. 33 § 1 k.p.k. wynika, iż przedmiotem badania przy ustalaniu właściwości miejscowej sądu *meriti* są czyny, co do których wniesiono akt oskarżenia – „oskarżono”, a nie wszystkie czyny, które stanowiły przedmiot prowadzonego postępowania przygotowawczego pod tą samą sygnaturą. Koniecznym do ustalenia jest więc okręg, w którym wszczęto pierwotnie postępowanie w sprawie jednego z czynów zarzucanych oskarżonym w akcie oskarżenia.

*Przewodniczący: SSA Michał Marzec
Sędziowie: SSA Robert Kirejew
SSA Mirosław Ziąja(spr.)*

4.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 stycznia 2012 roku

sygn. akt II AKz 833/11

art. 126 § 1 kpk

Brak należycie udokumentowanego twierdzenia oskarżonego o braku woli wniesienia apelacji przez adwokata wyznaczonego z urzędu, stanowić może podstawę do stwierdzenia uchybienia w należyтым sprawowaniu obrony, będącego jednocześnie powodem do uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Inaczej, bowiem sąd pozbawiony jest zupełnie możliwości weryfikacji twierdzeń obrońcy w tak poważnej przecież sprawie, jaką jest wniesienie środka odwoławczego, zaś w sytuacji spornej, obowiązany jest, chociaż w minimalnym stopniu twierdzenia te zweryfikować.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska(spr.)
Sędziowie: SSA Piotr Mirek
SSA Alicja Bochenek*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 23 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 155/11

art. 167 kpk

Wprawdzie sąd orzekający ma obowiązek dochodzenia do prawdy obiektywnej również w sytuacji, gdy strony nie wnioskuje o przeprowadzenie nowych dowodów, ale dopiero wówczas, gdy dokonując oceny dowodów, uzna, że materiał dowodowy jest niepełny i nasuwa wątpliwości, co do stanu faktycznego sprawy, więc powinien być uzupełniony.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska(spr.)
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSO del. Iwona Hyła*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 23 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 155/11

art. 180 § 3 kpk,
art. 285 § 1 kpk
art. 287 § 1 kpk

Tajemnica dziennikarska ma charakter bezwzględny i niemożliwe jest przesłuchanie dziennikarza, powołującego się na tajemnicę dziennikarską, również, co do okoliczności, które pozwalałyby na ujawnienie danych umożliwiających identyfikację informatorów dziennikarzy. Zwolnienie dziennikarza od obowiązku zachowania tajemnicy danych umożliwiających identyfikację osób udzielających informacji, następuje jedynie wówczas, gdy informacja dotyczy przestępstwa, o którym mowa w art. 240 § 1 k.k. W tym stanie rzeczy trudno zaaprobować stanowisko, że w przypadku oświadczenia świadka, iż nie poda danych osób będących autorami listów do redakcji i przekazujących mu informacje do opublikowania, gdyż zastrzegły sobie anonimowość, winien on być do tego przymuszony stosowną karą porządkową.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska(spr.)
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSO del. Iwona Hyła*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 421/11

art. 193 kpk,
art. 45 § 1 kk

Odnosnie obrazy normy z art. 193 k.p.k. przypomnieć wypada, że sięgnięcie po dowód z opinii biegłego może mieć miejsce tylko wtedy, gdy stwierdzenie okoliczności mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych.

Ustalenie wartości środków odurzających – bo tego miałyby dotyczyć opinia biegłego – takich wiadomości specjalnych nie wymaga.

Działalność polegająca na obrocie narkotykami nie nosi w sobie skomplikowanych treści ekonomicznych, opiera się na podstawowym mechanizmie rynkowym popytu i sprzedaży prostymi produktami, nie ma zatem potrzeby dokonywania specjalistycznych analiz ekonomicznych, celem ustalenia wartości środków odurzających.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Helena Kubaty
SSA Marek Charuza(spr.)*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 484/11

art. 193 § 1 kpk
art. 201 kpk

Rolą biegłego jest, przy uwzględnieniu wiedzy specjalistycznej oraz doświadczenia zawodowego, udzielenie odpowiedzi na konkretne, pojawiające się w sprawie pytania, które wymagają takiej wiedzy fachowej. Zatem rolą biegłego było udzielenie odpowiedzi dotyczącej mechanizmu i przyczyn zgonu pokrzywdzonego, a w szczególności, czy przyczyny tej należy i można upatrywać w założeniu na twarz i szyję pokrzywdzonego pętli. Zadanie biegłego na udzieleniu powyższej odpowiedzi zakończyło się i absolutną rację ma tenże biegły wskazując, że określenie celu założenia pętli [*przypis MZ: czy zmierzało do pozbawienia życia, czy jedynie związane było z uniemożliwieniem wezwania pomocy*], wykracza poza jego uprawnienia. Stanowczo podkreślić trzeba, że ustalenie celu w jakim zakładane były owe pętli, stanowi wyłączną domenę sądu merytorycznego. Podjęcie przez biegłego nawet próby określenia takiego celu byłoby przekroczeniem jego kompetencji i wykraczałoby poza określoną procesowo rolę biegłego

*Przewodniczący: SSA Aleksandra Malorny(spr.)
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja
SSA Bożena Summer –Brasom
SSA Michał Marzec
SSO del. Iwona Hyła*

9.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 27 stycznia 2012 roku

sygn. akt II AKa 519/11

art. 376 § 1 i 2 kpk

art. 377 § 3 kpk

art. 439 § 1 pkt 11 kpk

Skoro oskarżony miał możliwość powiadomienia Sądu o przyczynach swojej nieobecności przed terminem rozprawy wyznaczonej, a tego nie uczynił z odpowiednim wyprzedzeniem, to brak podstaw do uznania, że Sąd naruszył przepis art. 377 § 3 k.p.k.

Podstawą zastosowania przepisu art. 376 § 2 k.p.k. jest uprzednie "złożenie wyjaśnień" przez oskarżonego, co oznacza wyłącznie złożenie przez oskarżonego wyjaśnień na rozprawie, nie obejmuje natomiast odtworzenia przez odczytanie na rozprawie wyjaśnień, które oskarżony złożył w toku postępowania przygotowawczego. Nie wchodzi zatem w grę stosowanie przepisów art. 376 § 1 i 2 k.p.k. w wypadku, gdy oskarżony w żadnym zakresie nie uczestniczył w rozprawie i nie złożył wyjaśnień. W takiej sytuacji można jedynie rozważyć zastosowanie regulacji z art. 377 § 3 k.p.k.

Konsekwencją wadliwego zastosowania przepisu art. 377 § 3 k.p.k. było zatem przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego, pomimo tego, że w trybie zwykłym obecność oskarżonego na rozprawie jest co do zasady obowiązkowa, a w konsekwencji uchybienie tym przepisom skutkuje istnieniem bezwzględnie powodu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.)

Każdy przypadek przeprowadzenia rozprawy w czasie nieobecności oskarżonego wbrew obowiązującym przepisom, który nie miał faktycznych możliwości wzięcia w niej udziału, stanowi naruszenie obowiązku rozpoznania sprawy w obecności oskarżonego, ale również stwarza domniemanie, że w ten sposób został pozbawiony możliwości obrony.

Przewodniczący: SSA Beata Basiura(spr.)

Sędziowie: SSA Alicja Bochenek

SSA Michał Marzec

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 30 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 197/11

art. 413 kpk,

art. 8 § 1 i 2 kks

Sąd *meriti* w pełni zasadnie dokonał odrębnych skazań, mianowicie za przestępstwo z art. 306 k.k. oraz za przestępstwo z art. 73 a §1 k.k.s. Stanowi o tym bowiem wprost art. 8 §1 k.k.s. powołany zresztą w podstawie skazania. Sąd nie wskazał przy tym, iż stosownie do treści art. 8 §2

k.k.s. wykonaniu podlega tylko najsurowsza z kar, jednak okoliczność ta wynika wprost z kodeksowego zapisu. Brak zatem takowego zapisu w treści orzeczenia nie stanowi uchybienia, które musiałyby zostać konwalidowane poprzez zmianę wyroku w tym zakresie.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Wiesław Kosowski(spr.)
SSA Piotr Mirek*

11.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 stycznia 2012 roku

sygn. akt II AKz 872/12

art. 425 § 3 kpk,
art. 618 § 1 kpk

W odniesieniu do postanowienia o przyznaniu obrońcy od Skarbu Państwa wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu, oskarżony nie ma bezpośrednio interesu prawnego w jego zaskarżeniu. Dotyczy ono bowiem jedynie kosztów związanych z czynnościami obrońcy, które ponosi Skarb Państwa, a nie skarżący. To, że zdaniem oskarżonego obrońca ten działał na jego niekorzyść nienależyce wywiązując się z obowiązków obrończych, nie ma żadnego znaczenia, albowiem przedmiotem zaskarżonego rozstrzygnięcia jest wynagrodzenie dla adwokata z urzędu przyznane w minimalnej wysokości, które wchodzi przy tym w ciężar wydatków ponoszonych przez Państwo i nigdy nie obciąża wprost oskarżonego.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Piotr Mirek(spr.)
SSA Alicja Bochenek*

12.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 stycznia 2012 roku

sygn. akt II AKz 21/12

art. 429 § 1 kpk
art. 430 § 1 kpk
art. 437 § 1 i 2 kpk

[z uzasadnienia:] Z przepisu art. 429 § 1 kpk wynika wprawdzie, że prezes sądu I instancji odmawia przyjęcia środka odwoławczego między innymi, gdy jest on „niedopuszczalny z mocy ustawy”, to jednak zgodnie z utrwalonym już w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, pojęcie to nie ma odniesienia zarówno do orzeczeń sądu drugiej instancji, kończących postępowanie dwuinstancyjne, jak i do orzeczeń kończących postępowanie o charakterze jednoinstancyjnym, do których niewątpliwie należy wydane w rozpoznawanej sprawie postanowienie o wyłączeniu sędziów.

W przypadku takim wniesiony „środek odwoławczy” nie tyle jest niedopuszczalny z mocy ustawy – jak np. zażalenie na postanowienie o przywróceniu terminu zawitego (art. 126 § 2

k.p.k.), czy zażalenie na jedno z orzeczeń wydanych w warunkach art. 254 § 2 k.p.k. – co w ogóle nie służy (art. 426 § 1 k.p.k.). Nie wywołuje on zatem żadnych skutków prawnych i nie obliguje prezesa sądu I instancji (przewodniczącego wydziału), jak i sądu odwoławczego, do podjęcia jakichkolwiek czynności procesowych, w tym w szczególności do wydania zarządzenia o odmowie jego przyjęcia.

Dwuinstancyjna kontrola dopuszczalności wniesienia środka odwoławczego i jego warunków formalnych, przewidziana w art. 429 k.p.k. i art. 430 k.p.k., nie ma wówczas w ogóle zastosowania, a prawidłowe postępowanie prezesa sądu I instancji (przewodniczącego wydziału) powinno ograniczyć się do wydania zarządzenia w trybie administracyjno – porządkowym, o pozostawieniu wniesionego pisma w aktach, bez nadania mu biegu procesowego i powiadomienia o tym jego autora (*vide między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2000 roku, sygn. akt V KZ 23/00, z dnia 6 kwietnia 2000 roku, sygn. akt III KZ 30/00 oraz z dnia 24 lutego 2010 roku, sygn. akt III KZ 18/10, a także zarządzenia Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2010 roku, sygn. akt WZ 51/10 i z dnia 6 grudnia 2010 roku, sygn. akt WZ 55/10*).

Do rozstrzygnięcia pozostaje natomiast to, jak powinien postąpić sąd odwoławczy w sytuacji, gdy wbrew zaprezentowanemu stanowisku, prezes sądu I instancji (przewodniczący wydziału) wyda zarządzenie o odmowie przyjęcia „środka odwoławczego”, pomimo braku ku temu podstawy prawnej, a następnie w oparciu o art. 429 § 2 k.p.k. przyjmie do rozpoznania wniesione na to zarządzenie zażalenie.

Zdaniem tut. Sądu pozostawienie w takim przypadku wniesionego zażalenia bez rozpoznania nie byłoby decyzją właściwą. Wprawdzie w podobnych przypadkach uczynił tak Sąd Najwyższy (*m.in. w postanowieniach z dnia 6 kwietnia 2000 roku, sygn. akt III KZ 30/00, z dnia 24 lutego 2010 roku, sygn. akt III KZ 18/10 i z dnia 25 maja 2010 roku, sygn. akt III KZ 38/10*) to jednak należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 430 § 2 k.p.k. wydanie tego rodzaju orzeczenia przez Sąd Najwyższy kończy postępowanie w sprawie, co skutecznie zapobiega uruchomieniu „kolejnej instancji”. Jest to niewątpliwie okoliczność mająca istotne znaczenie z punktu widzenia zasad ekonomii procesowej.

Inaczej jest jednak wówczas, gdy analogiczne orzeczenie wyda sąd apelacyjny, bądź sąd okręgowy, działający jako sąd odwoławczy, albowiem od orzeczeń tych sądów stronie przysługuje środek odwoławczy (art. 430 § 2 zd. 1 k.p.k.). Okoliczność ta przemawia za wydaniem przez sąd w takiej sytuacji orzeczenia o uchyleniu zaskarżonego zarządzenia.

Nie tylko zapobiega ono wykreowaniu kolejnej instancji odwoławczej w sprawie, która w ogóle nie powinna mieć biegu procesowego, ale nadto – sięgając „głębiej” – usuwa z obiegu prawnego zarządzenie wydane bez podstawy prawnej.

Daje ono również należyty wyraz temu, że wdrożona procedura, formalnie oparta o uregulowania zawarte w art. 429 k.p.k. i art. 430 k.p.k., w takim przypadku jest w istocie bezprzedmiotowa.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak(spr.)
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Beata Basiura*

13.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 474/11

art. 430 § 1 kpk

Przyjętą apelację można pozostawić bez rozpoznania (art. 430 § 1 k.p.k.) jako wniesioną przez osobę nieuprawnioną, a tym samym z uwagi na brak *gravamen* niedopuszczalną z mocy ustawy (art. 425 § 3 k.p.k.) podmiotowo w odniesieniu do osób oraz przedmiotowo co do czynów, które w przypadku oskarżyciela posiłkowego nie statuuje tej strony jako pokrzywdzonego w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 k.p.k. konkretnymi typami czynu zabronionego.

W tym bowiem zakresie nie nabywa on uprawnień strony procesowej o jakiej mowa w art. 53 k.p.k., a tym samym nie jest też legitymowany do kontestowania apelacji rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

*Przewodniczący: SSA Aleksandra Malorny
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
SSO del. Iwona Hyła*

14.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 363/11

art. 434 § 1 kpk

O ile pożądanym jest wskazanie przez prokuratora w części wstępnej apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonych precyzyjnie zakresu zaskarżenia, a zatem określenia całościowego lub fragmentarycznego tylko kontestowania zaskarżonego rozstrzygnięcia, o tyle brak taki lub błąd w tym zakresie nie odpowiadający rzeczywistej intencji oskarżyciela nie powinien uniemożliwiać sądowi odwoławczemu rozpoznania sprawy, w związku z treścią przepisu art. 434§1 kpk, także w tej części, która tylko formalnie, a nie faktycznie wykracza poza nieprecyzyjnie wyartykułowany zakres zaskarżenia. Zasady reformationis in peius – co za tym idzie – nie burzy w takiej sytuacji procesowej możliwości prawidłowego dekodowania zakresu zaskarżenia poprzez zarzuty podniesione w środку odwoławczym, poparte argumentacją uzasadnienia i końcowymi wnioskami.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Grażyna Wilk*

15.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 23 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 155/11

art. 439 § 1 pkt 10 kpk
art. 396 § 3 kpk,
art. 79 § 3 kpk,
art. 80 kpk

Trudno zaakceptować pogląd, iż z treści przepisów art. 396 § 3 k.p.k., w zw. z art. 117 § 3 k.p.k. i art. 80 k.p.k. wynika obligatoryjność uczestnictwa obrońcy w czynności, jaką jest przesłuchanie świadka.

Skoro przepis art. 79 k.p.k. odnosi się do całego postępowania karnego, a nie jedynie do rozprawy zakres jego jest szerszy niż przepisu art.80 k.p.k. Nie ma, zatem powodu dla odmiennej, rozszerzającej nawet w stosunku do art.79§3 k.p.k. jego interpretacji w odniesieniu do obligatoryjnego udziału obrońcy w innych czynnościach procesowych. Przepis art. 79 § 3 k.p.k. obliguje obrońcę do udziału w rozprawie i posiedzeniach, a przesłuchanie świadka odbyło się poza rozprawą w trybie art. 396 § 2 k.p.k. po wydaniu stosownego postanowienia, zatem do przeprowadzenia tej czynności nie może odnosić się wymóg obecności obrońcy z art. 79 § 3 k.p.k. jak i art. 80 k.p.k. Stwierdzić, więc można, że nieobecność obrońcy w czasie przeprowadzania czynności przesłuchania świadka nie stanowi uchybienia, o jakim mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska(spr.)
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSO del. Iwona Hyła*

16.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 489/11

art. 442 § 3 kpk

Jak wynika jednoznacznie z treści przepisu art. 442 § 3 k.p.k. sąd, któremu sprawę przekazano do ponownego rozpoznania, związany jest zapatrywaniami i wskazaniem sądu odwoławczego, co do dalszego postępowania. Te zapatrywania i wskazania są, zatem wiążące dla sądu, któremu sprawę przekazano do ponownego rozpoznania. Dopuszczalne jest jednak, aby poczynione przez sąd odwoławczy wskazania, co do dalszego postępowania były przez sąd niezrealizowane. Możliwe jest to wówczas, gdy zalecane przez sąd odwoławczy czynności stają się

zbędne w związku z wyjaśnieniem określonej okoliczności w sposób niebudzący wątpliwości za pomocą innych dowodów.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczaińska
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Wiesław Kosowski(spr.)*

17.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 października 2011 roku

sygn. akt II AKa 360/11

art. 552 § 3 kpk

Należy mieć na uwadze, że prawidłowe odczytanie przesłanek stosowania instytucji uregulowanych art.75§1 i 2 kpk oraz 247 kpk wymaga uwzględnienia, że służą one wymuszeniu obowiązków, bez których prowadzenie postępowania karnego i realizacja jego celów, także w interesie objętych nim stron, często nie byłyby w ogóle możliwe. Nadto inaczej niż ma to miejsce przy środkach zapobiegawczych nie są one związane z kryterium dużego prawdopodobieństwa czynu, o jakim mowa w art. 249 §1 kpk.

Musi mieć to swoje odzwierciedlenie przy formułowaniu ocen co do słuszności ich stosowania także w przypadku tych postępowań, które ostatecznie umorzono. W szczególności brak jest powodów do uznania, że w sytuacji takiej podstawą odpowiedzialności Skarbu Państwa powinna być, ze względów słuszności, zasada ryzyka.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak(spr.)
Sędziowie: SSA Helena Kubaty
SSO del. Piotr Pospiech*

18.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 492/11

art. 552 § 4 kpk

Fakt, że wnioskodawca doznał subiektywnej krzywdy przez to, iż stosowano wobec niego rygory dotyczące tymczasowego aresztowania, gdy jednocześnie posiadał status skazanego w żadnym razie nie uprawnia do zadośćuczynienia mu tej „krzywdy”, bowiem areszt zastosowany wobec niego miał uzasadnioną podstawę faktyczną i prawną, a w

sprawie w której go zastosowano zapadł wyrok skazujący wnioskodawcę na bezwzględną karę pozbawienia wolności

*Przewodniczący: SSA Bożena Summer-Brason(spr.)
Sędziowie: SSA Robert Kirejew
SSA Aleksander Sikora*

19.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 grudnia 2011 roku
sygn. akt II AKa 517/11

art. 569 § 1 kpk

Skazany po udzielanych mu przerwach w odbywaniu kary pozbawienia wolności, nie stawiał się w wyznaczonych terminach w zakładach karnych i przez wiele lat uchylał się od odbywania kary. Takie zachowanie skazanego tym bardziej musi sprzeciwiać się zastosowaniu wobec niego zasady absorpcji.

*Przewodniczący: SSA Waldemar Szmidt
Sędziowie: SSA Marek Charuza(spr.)
SSO del. Piotr Pospiech*

20.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 grudnia 2011 roku
sygn. akt II AKz 777/11

art. 569 § 1 kpk
art. 35 § 1 kpk

Stosownie do przepisu art. 569 § 1 kpk właściwość sądu w przedmiocie wydania wyroku łącznego ustala się biorąc pod uwagę wyłącznie sądy, które orzekały w I – szej Instancji.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczarska(spr.)
SSA Aleksander Sikora*

21.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKz 811/11

art. 607 kpk

To, że w myśl przepisu art. 607 a k.p.k. polskim organem sądowym właściwym do wydania europejskiego nakazu aresztowania jest sąd okręgowy, nie oznacza, iż we wszystkich państwach członkowskich organem wstępującym z europejskim nakazem aresztowania musi być wyłącznie sąd.

W rozumieniu postanowień Decyzji Ramowej z dnia 13 czerwca 2002 roku w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (2002/584/WSiSW, Dz. U. UE z dnia 18 lipca 2002 roku) organem sądowym państwa wydana europejskiego nakazu aresztowania mogą być również prokuratury, gdyż o charakterze tych organów decydują samodzielne władze państw- członków Unii Europejskiej (art. 6 ust. 3 decyzji ramowej).

Pamiętać trzeba, że podmiotem żądania przekazania osoby ściganej europejskim nakazem aresztowania nie jest konkretny organ sądowy lecz państwo, którego członkostwo w Unii Europejskiej gwarantuje prowadzenie postępowania karnego z zachowaniem standardów sądowych obowiązujących we wszystkich jej krajach.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszkańska
SSA Piotr Mirek(spr.)*

22.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 30 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKz 766/11

art. 607 § 3a kpk

Przepisy polskiego kodeksu postępowania karnego nie precyzują, co należy rozumieć przez „wpłynięcie nakazu europejskiego”, o którym mowa w art. 607k § 3a k.p.k. i w takiej sytuacji, zgodnie z regułą przyjmowaną w orzecznictwie luksemburskiego Trybunału Sprawiedliwości (począwszy od sprawy Marii Pupino C 105/03, ECR 2005/6B/I-05285, Lex nr 221647) należy dokonać prounijnej wykładni przepisu krajowego, prowadzącej do jego zgodności z uregulowaniem zawartym w przepisach prawa Unii Europejskiej. Należy więc uwzględnić, że zgodnie z art. 10 ust. 4 Decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz. U. L z 2002 r., Nr 190, str. 1, z późn. zmianą) wydający nakaz organ sądowy

może przesłać europejski nakaz aresztowania przez dowolne bezpieczne środki zapewniające zachowanie zapisu pisemnego w sposób pozwalający wykonującemu nakaz Państwu Członkowskiemu na stwierdzenie jego autentyczności. Takie wymogi, przynajmniej na potrzeby przedłużenia środka zapobiegawczego wobec zatrzymanej osoby ściganej, spełniał europejski nakaz aresztowania przekazany drogą faksową.

*Przewodniczący: SSA Grażyna Wilk
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Robert Kirejew(spr.)*

23.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKz 766/11

art. 618 § 1 pkt 7 kpk

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. 2005, Nr 15, poz. 131 z późn. zm.), mimo, że przewidując podwyższenie stawki posługuje się sformułowaniem „postępowanie przyspieszone”, odnosi się nie tylko do postępowania określonego w rozdziale 54 a kodeksu postępowania karnego, ale do wszystkich tych sytuacji, kiedy tłumaczenie wykonywane jest pod presją czasu z uwagi na pilną sytuację procesową.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczarska(spr.)
SSA Alicja Bochenek*

24.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 24 listopada 2011 roku

sygn. akt II AKa 462/11

art. 618 § 1 kpk

Brak jakichkolwiek podstaw do zasądzenia dodatkowych wskazanych w piśmie wydatków związanych z dojazdem do Sądu Apelacyjnego w Katowicach celem uzyskania zgody na widzenie i wzięcia udziału w rozprawie odwoławczej. Tego rodzaju czynności pozostają w związku z wykonywaniem obrony z urzędu. Nie chcąc zaś ponosić wydatków z nimi związanych obrońca miał możliwość wystąpienia z wnioskiem o zwolnienie go z obrony w postępowaniu odwoławczym i ustanowienia obrońcy miejscowego. Skoro zaś tego nie uczynił nie może domagać się dodatkowego wynagrodzenia.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Helena Kubaty(spr.)
SSA Marek Charuza*

25.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 22 grudnia 2011 roku

sygn. akt II AKa 437/11

art. 618 § 1 kpk

Nie jest zasadnym domaganie się zwrotu za koszty dojazdu do siedziby sądu, w którym miała miejsce rozprawa główna. Ustawodawca określając wysokość stawek minimalnych za poszczególne czynności lub za udział w poszczególnych fazach postępowania, dokonał precyzyjnego rozważenia i uwzględnienia wszelkich okoliczności charakterystycznych dla danego typu spraw (w tym także kosztów dojazdu do siedziby sądu, w którym toczy się postępowanie).

Zgoła inaczej sytuacja przedstawiałaby się, gdyby obrońca z uwagi na znaczną odległość z kancelarii do siedziby sądu wniósł o zwolnienie go z pełnienia obowiązków, a wniosek jego nie zostałby uwzględniony, wówczas zasadnie należałoby przyjąć, że przyznane wynagrodzenie mogłoby zostać powiększone o wynikające z kosztów dojazdu kwoty.

*Przewodniczący: SSA Aleksandra Malorny
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja
SSO del. Iwona Hyła(spr.)*

ORZECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 28 lutego 2012 r. I ACz 1128/11

art. 30 kpc, 33¹ kpc , 41 kpc, art. 6, 18 , 19 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r o własności lokali (Dz.U. z 2000r., Nr 80,poz. 903 ze zm.)

Stroną pozwaną w niniejszej sprawie jest Wspólnota Mieszkaniowa, i okoliczność ta (tj. miejsce położenia nieruchomości wspólnej) ma decydujące znaczenie dla określenia właściwości miejscowej sądu.(...) W odniesieniu do wspólnot mieszkaniowych nie można wprost zastosować art. 41 kc. Odpowiednie zastosowanie (poprzez art. 33¹ § 1 kc) tego przepisu daje jednak podstawy do uznania, na potrzeby określenia właściwego miejscowo sądu do rozpoznania sprawy przeciwko wspólnocie mieszkaniowej, że nieruchomość wspólna stanowi odpowiednik siedziby osoby prawnej. Oznacza to, że miejscowo właściwym sądem w takiej sprawie będzie sąd, w którego okręgu położona jest nieruchomość wspólna, podlegająca zarządowi danej wspólnoty mieszkaniowej. Okoliczność ta wyłącza również możliwość odmiennego określenia „siedziby” wspólnoty mieszkaniowej w umowie właścicieli lokali.

*Skład : Przewodniczący : SSA Małgorzata Woiczańska (spr)
Sędziowie: SA Monika Dembińska
SA Ewa Jastrzębska*

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 10 stycznia 2012 r. I ACz 1156/11

art. 787kpc, art. 41§2 krip

Brak jest podstaw do żądania od wierzyciela pisemnej zgody małżonki dłużnika na dokonanie czynności prawnej , z której wynika stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność gdy wierzytelność, którą chce egzekwować wierzyciel nie wynika z czynności prawnej. Wierzyciel egzekwuje bowiem należność z tytułu zasądzonych kosztów sądowych. Nie ma istotnego znaczenia jaka była materialno - prawna podstawa roszczenia, którego w procesie dochodził dłużnik ani to, czy dotyczyło ono majątku objętego wspólnością małżeńską. Orzeczenie sądowe zasądzające na rzecz wierzyciela koszty sądowe jest zdarzeniem prawnym wywołującym określone skutki prawne. Nie jest jednak czynnością prawną w rozumieniu art. 787

kpc. W przypadku gdy zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej wierzyciel może żądać zaspokojenia jedynie z majątku dłużnika o jakim mowa w art. 41§ 2 krip. Należy nadto zauważyć, że wytoczenie procesu przez jednego z małżonków, w zamiarze ochrony przedmiotu wchodzącego w skład wspólności majątkowej małżeńskiej, miało charakter czynności zachowawczej w rozumieniu art. 209 jedynie do czasu kiedy dłużnik domagał się przywrócenia stanu poprzedniego budynku poddanego negatywnym wpływom górniczym. Zgłoszone przez dłużnika roszczenie odszkodowawcze nie zmierzało już zachowania wspólnego prawa i nie stanowiło czynności zachowawczej. Ponieważ dochodzone przez dłużnika roszczenie odszkodowawcze dotyczyło zniszczonej rzeczy będącej przedmiotem współwłasności łącznej dłużnik nie był uprawniony do samodzielnego dochodzenia tego roszczenia. Niezbędny był udział w sprawie po stronie powodowej współmałżonki dłużnika. Okoliczność ta umknęła uwadze sądu jak i wierzycielowi, który nie podniósł zarzutu braku legitymacji czynnej dłużnika samodzielnie dochodzonego roszczenia odszkodowawczego w sprawie zakończonej wydaniem tytułu egzekucyjnego. Z tych względów wierzyciel nie ma obecnie możliwości uzyskania pisemnej zgody współmałżonka, o jakiej mowa w art. 787 kpc ani egzekwowania wierzytelności z majątku wspólnego dłużnika i jego małżonki.

*Skład : Przewodniczący : SSA Roman Sugier (spr)
Sędziowie : SA Ewa Tkocz
SA Małgorzata Wołczańska*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 lutego 2012 r.
I ACa 472/11

art. 803kpc, 804kpc, 355§1kpc, art. 53 ustawy z dnia 31 stycznia 1989r prawo bankowe (Dz.U z 1992r, Nr 72, poz. 359).

1. Żądaniem pozwu objęte było umorzenie egzekucji, która została wszczęta przez komornika w 2006 r., podstawą wszczęcia tej egzekucji był bankowy tytułu wykonawczy na podstawie dawnego Prawa bankowego. Zatem podjęta w 2006 r. w oparciu o ten tytułu egzekucja była bezpodstawną. Dokument ten, w tej dacie (tj. w 2006 r), nie mógł już być podstawą wszczęcia egzekucji. Jednakże wadliwie wszczęcie egzekucji przez komornika, mimo braku tytułu wykonawczego z przyczyn wywiedzionych wyżej (tj. utraty umowy obowiązującej d. Pr. bankowego - w tym więc i art. 53 ust. 2) nie skutkowało możliwością żądania przez powoda - w trybie procesu wszczętego przeciwko wierzycielowi - umorzenia tejże egzekucji. Podkreślić przy tym nadto trzeba, że obecnie obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości obrony przez dłużnika przed bezpodstawną egzekucją w drodze wystąpienia z powództwem o umorzenie egzekucji. W takiej natomiast sytuacji (czyli wadliwie wszczętej egzekucji bez tytułu wykonawczego) dłużnikowi pozostaje obrona poprzez złożenie organowi egzekucyjnemu wniosku o umorzenie egzekucji. Przy czym podstawą umorzenia takiej egzekucji nie będzie art. 825 pkt 2 kpc, gdyż dotyczy on innej sytuacji (tj. przepis ten

znajduje zastosowanie wówczas gdy prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności). Przyjąć też trzeba, że przepisy kpc z zakresu postępowania egzekucyjnego nie regulują w sposób pełny i wyczerpujący wypadków, w których organ egzekucyjny zobligowany będzie umorzyć egzekucję, ale zastosowanie w egzekucji znajdzie odpowiednio stosowny, poprzez art. 13 §2 kpc, przepis art. 355§ 1 kpc. W wypadku zatem gdy egzekucja prowadzona będzie od początku bez tytułu wykonawczego, podlegać ona będzie umorzeniu jako niedopuszczalna (art. 355§ 1 kpc w zw. z art. 13§ 2 kpc).

2. Podstawą wszczęcia i prowadzenia egzekucji jest istnienie tytułu wykonawczego (art. 797 kpc, art. 803 kpc). Stosownie do treści art. 804 kpc organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, co oznacza, że organ egzekucyjny nie może badać merytorycznie obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Jednakże organ egzekucyjny jest zobligowany ustalić czy przedstawiony przez wierzyciela dokument spełnia formalne wymogi, jakim winien odpowiadać tytuł wykonawczy. W razie stwierdzenia w tym zakresie braków organ egzekucyjny winien wezwać wierzyciela do ich usunięcia, zaś brak przedstawienia tytułu wykonawczego winien prowadzić do zwrotu wniosku o wszczęcie egzekucji. O ile jednak doszłoby do wdrożenia egzekucji, mimo braku dokumentu, który spełniałby wszelkie wymogi formalne (w tym w odniesieniu do bankowych tytułów przewidziane art. 96 i nstp. Prawa bankowego), egzekucja taka jako niedopuszczalna winna ulec umorzeniu przez organ egzekucyjny.

*Skład : Przewodniczący : SSA Małgorzata Wołczańska (spr)
Sędziowie : SA Monika Dembińska
SA Elżbieta Karpeta*

4.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 marca 2012 r.
I ACz 186/12

art. 1099 kpc, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2005/14/WE z 11 maja 2005r. (Dz.U.U.E.L.2005.149.14), art. 11 ust. 2 i art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 4412001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

Wskazać należy, że z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2005/14/WE z 11 maja 2005r. (Dz.U.U.E.L.2005.149.14) wynika, że zgodnie z art. 11 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 4412001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych poszkodowany może wytoczyć powództwo przeciwko ubezpieczycielowi w zakresie odpowiedzialności cywilnej w Państwie Członkowskim, w którym ma on miejsce zamieszkania. Sąd Okręgowy błędnie dokonał jej interpretacji. W wyroku ETS z dnia 13 grudnia 2007r. wydanym w trybie prejudycjalnym rozstrzygnięto bowiem, że „odesłanie w art. 11 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 4412001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych do art.

9 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że poszkodowany może wytoczyć powództwo bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi przed sądem państwa członkowskiego, w którym poszkodowany ma miejsce zamieszkania, o ile takie bezpośrednio powództwo jest dopuszczalne i ubezpieczyciel ma siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich." Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, C 115, s. 13) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni prawa Unii Europejskiej i ważności aktów wydanych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii. Trybunał Sprawiedliwości zachowuje wyłączną właściwość do orzekania w trybie prejudycjalnym. Rozstrzygnięcie w wyroku wstępnym wątpliwości interpretacyjnej wyrażonej w pytaniu prawnym wiąże zatem sąd polski przy dokonywaniu interpretacji wymienionej Dyrektywy. Mając na uwadze wyrok ETS z 13 grudnia 2007r (Dz.U.U.E.C.2008.51.23/2) nie ulega wątpliwości, że sąd polski jako właściwy dla miejsca zamieszkania poszkodowanej posiada jurysdykcję do rozpoznania jej powództwa przeciwko ubezpieczycielowi sprawcy wypadku, mającemu siedzibę w państwie członkowskim Unii.

*Skład : Przewodniczący: SSA Roman Sugier
Sędziowie : SA Zofia Kawińska- Szwed
SA Elżbieta Karpeta (spr.)*

KODEKS CYWILNY

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 października 2011 r.
I ACa 677/11

art. 23 i 24 kc , art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Bezpodstawne pomówienie członków organu zarządzającego osoby prawnej o działania sprzeczne z dobrem tej osoby stanowi naruszenie jej dóbr osobistych, naruszenie takie, dokonane w artykule prasowym, nie musi polegać na jednym lub kilku konkretnych sformułowaniach, ale może wynikać z wydźwięku całego artykułu, wreszcie działanie pozwanej na skutek posługiwania się przez dziennikarki nieprawdą wykraczało poza granice dopuszczalnej krytyki i nie może korzystać z ochrony, jaką ustawodawca i konstytucyjny, i zwykły gwarantuje wolnej prasie. Nie może stanowić przeszkody dla udzielenia powodce ochrony prawnej przywoływany przez skarżącą art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wprawdzie w swym ustępie 1. gwarantuje on każdemu (w tym i wolnej prasie) prawo do wolności wyrażania opinii, (w tym i przekazywania informacji), ale już w ustępie 2. stanowi, że korzystanie z tej wolności może być ograniczone, między innymi, ze względu na ochronę dobrego imienia i praw innych osób. Oznacza to, że przekazywane informacje muszą być prawdziwe, a i w takim przypadku rozpowszechnianie ich, jeżeli wkracza w sferę chronionych prawem dóbr innej osoby, uzasadnione być winno społecznie uzasadnionym interesem. Także z natury swej subiektywne opinie, w przypadku których nie może być mowy o kwalifikowaniu ich w kategoriach prawdy lub fałszu, uwzględniać muszą ochronę dobrego imienia i praw innych

osób, zwłaszcza gdy formułowane są przez profesjonalistów i multiplikowane są w tysiącach egzemplarzy. Owe wymagania stawiać należy nie tylko mediom poważnym, ale i tak zwanym tabloidom, nawet przy uwzględnieniu, że racją ich istnienia jest sensacyjność formy i treści. Także od dziennikarzy takiej prasy wymagać można i należy, by byli rzetelni i by intelektem ogarniali materię, którą się zajmują i którą w przystępnej formie zamierzają przedstawić mniej wyrobionym czytelnikom.

*Skład : Przewodniczący : SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
Sędziowie : SA Lucyna Świdorska – Piliś
SA Joanna Kurpierz*

6.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 listopada 2011 r.
V ACa 570/11

art. 108kc, 210ksh, 211ksh , 280 ksh

Poza sporem jest to, że umowę powierniczego przelewu pomiędzy powódką, a XX sp. z o.o. w imieniu obu tych podmiotów zawarła ta sama osoba będąca prezesem zarządu oby tych spółek. Umowy tej jednak, z tego powodu, nie można uznać za bezwzględnie nieważną. W doktrynie jak i orzecznictwie prezentowane jest stanowisko o możliwości stosowania przez analogię art. 108 k.c. do sytuacji w której ta sama osoba fizyczna, działając jako piastun organu (członek zarządu) dwóch spółek z ograniczoną odpowiedzialnością dokonuje czynności prawnej pomiędzy nimi choć są także poglądy przeciwne. Dodać należy, że takiej sytuacji art. 210 k. s.h. nie reguluje, gdyż dotyczy on tylko czynności prawnych, dokonanych pomiędzy spółką, a członkiem jej zarządu. Stosowanie jednak określonego przepisu prawa przez analogię może oznaczać jego niezastosowanie, a to w zależności od rodzaju stosunku prawnego z jakim mamy do czynienia. Oznacza to, iż nie ma podstaw do rozciągania stosowania art. 108 k.c. na każdą sytuację, w której w składzie organów reprezentujących spółki pojawia się ta sama osoba fizyczna, gdyż w polskim systemie prawnym nie ma generalnego nakazu występowania różnego rodzaju powiązań między spółkami kapitałowymi oraz zakazu, aby w organach takich spółek zasiadały te same osoby fizyczne. W konsekwencji możliwe są sytuacje, aby dokonywane były pomiędzy tak reprezentowanymi spółkami czynności prawne, przy zachowaniu wszakże takich możliwości kontrolnych, które ograniczają możliwość kolizji interesów między spółkami czy ich wierzycielami np. art. 211 k.s.h. i art. 280 k.s.h. Podzielając zaprezentowane stanowisko nie sposób uznać, iż w okolicznościach niniejszej sprawy art. 108 k.c. winien być zastosowany skoro sporna umowa dotyczy powierniczego przelewu wierzytelności z ustalonym wynagrodzeniem nie odbiegającym od wynagrodzeń w takim przypadku przyjętym, brak więc podstaw do odwoływania się do art. 108 k.c. i uznania nieważności tejże czynności prawnej.

*Skład : Przewodniczący : SSA Iwona Wilk
Sędziowie : SA Tomasz Pidzik(spr)
SA Janusz Kiercz*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 października 2011 r.
I ACa 623/11

art. 455 kc

Obowiązek zaspokojenia roszczenia o zadośćuczynienie staje się wymagalny z chwilą wezwania dłużnika do zapłaty. Zobowiązanie z tytułu zadośćuczynienia jest zobowiązaniem bezterminowym, a o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel poprzez wezwanie go do wykonania - art. 455 kc. W sytuacji zaś gdy odpowiedzialność za wyrządzoną przez sprawcę szkodę ponosi zakład ubezpieczeń to zobowiązany jest on spełnić to świadczenie w terminie wynikającym z art. 817 1 kc lub 817 2 kc czy też zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) czyli w terminie 90 dni od daty zgłoszenia szkody. Skoro też powód zgłosił szkodę pozwanemu w dniu 26 maja 2008 r., żądając przyznania zadośćuczynienia w wysokości 120 000 zł to zasadne było uznanie, że w opóźnienie w spełnieniu świadczenia skarżący popadł dnia 27 sierpnia 2008 r. Do ustalenia innej, późniejszej daty wymagalności nie mógł natomiast prowadzić fakt, że proces toczył się znaczny czas. Rzeczą pozwanego, który dysponuje stosownymi służbami, było ustalić zadośćuczynienie na odpowiednim poziomie. Tymczasem przyznane w toku postępowania likwidacyjnego świadczenia było rażąco niskie w odniesieniu do krzywdy powoda. Nadto trzeba uwzględnić, że stan zdrowia powoda w dacie zgłoszenia szkody był już ustabilizowany, powód zakończył leczenie związane z wypadkiem, a w czasie procesu nie powstały, ani nie ujawniły się nowe szkody będące następstwem wypadku.

*Skład : Przewodniczący : SSA Małgorzata Wołczańska (spr)
Sędziowie : SA Joanna Skwara - Kałwa
SA Elżbieta Karpeta*

*USTAWA Z DNIA 5 CZERWCA 1998 R.
O SAMORZĄDZIE POWIATOWYM (DZU z 2001r., NR142, POZ.159)*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 grudnia 2011 r.
V ACa 491/11

art. 40 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1592 ze zm.)

Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. nr 142, poz. 1592) rada powiatu na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w ustawie stanowi akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze powiatu. Akty prawa miejscowego stanowiące są w szczególności w sprawach wymagających uregulowania w statucie, porządkowych, o których mowa w art. 41, szczególnego trybu zarządzania mieniem powiatu, zasad i trybu korzystania z powiatowych struktur i urzędzeń użyteczności publicznej. W

orzecznictwie Sądów administracyjnych wydanym na gruncie regulacji dotyczących uchwał rady gminy w przedmiocie zarządu mieniem, podobnych w treści do regulacji dotyczących uchwał rady powiatu wskazuje się, że rada gminy może wydawać przepisy w zakresie zasad zarządu mieniem w oparciu o art. 40 ust.2, pkt 3 u.s.g., jednak nie może w drodze uchwały ustalić stawek czynszu w lokalach użytkowych, gdyż te ustalane są przez strony umowy. Ustalenie stawek czynszu nie mieści się w zakresie przedmiotowym pojęcia „zasady zarządu mieniem gminnym”. Określenie minimalnych stawek czynszu najmu i dzierżawy w drodze aktu prawa miejscowego nie mieści się również w pojęciu zasad wynajmowania i dzierżawy, do stanowienia których rada gminy władna jest jedynie w przypadkach umów zawieranych na okresy, wymienione taksatywnie w art. 18 ust. 2 pkt 9 u.s.g. Funkcje kontrolne organu stanowiącego nie mogą zaś być w takim przypadku realizowane w formie aktu prawa miejscowego, lecz jedynie w drodze aktu kierownictwa zewnętrznego, który nie rodzi skutków wobec osób trzecich .

*Skład : Przewodniczący : SSA Zofia Kołaczyk (spr.)
Sędziowie : SA Urszula Bożałkińska
SA Tomasz Pidzik*

*USTAWA Z DNIA 24 CZERWCA 1994 R.
O WŁASNOŚCI LOKALI (DZU z 2000r., NR 80, POZ.93)*

9.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 października 2011 r.
I ACa 568/11

art. 12 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r o własności lokali (DzU. z 2000r., Nr 80, poz. 93 ze zm.)

Prawidłowa wykładnia art. 12 ust.2 i 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali (Dz.U z 2000r., Nr 80 , poz. 93 ze zm.) prowadzi do wniosku, że zwiększenie obciążenia właścicieli lokali użytkowych z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej może mieć miejsce tylko wtedy gdy sposób używania tych lokali powoduje zwiększenie kosztów utrzymania tej nieruchomości .Unormowanie zawarte w wymienionych przepisach (art. 12 ust. 2 i 3 ustawy) nie zezwala natomiast na zwiększenie obciążenia właścicieli lokali użytkowych jeżeli sposób korzystania z tych lokali nie wpływa na zwiększenie kosztów utrzymania wspólnej nieruchomości. W szczególności wymienione przepisy nie stanowią podstawy do nałożenia na właścicieli lokali użytkowych obowiązku ponoszenia wyższych obciążeń (wyższych opłat) z tej przyczyny, że przemawiają za tym swoiste ujemne doznania psychiczne członków wspólnoty mieszkaniowej jak np. „zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa”.

*Skład : Przewodniczący : SSA Zofia Kawińska – Szwed
Sędziowie : SA Mieczysław Brzdąk (spr)
SA Ewa Jastrzębska*

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 3 listopada 2011 r. V ACa 528/11

art. 199 §1 ksh

Institucja umorzenia udziałów i wyłączenia wspólnika mają odrębny, niezależny charakter, stanowią dla wspólników równorzędny instrument wpływania na kształt osobowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ustawodawca nie daje priorytetu żadnej z tych instytucji, stwarza wspólnikom możliwość wyboru co do tego z jakiego instrumentu prawnego skorzystają. Podkreślić przy tym należy, iż przymusowe umorzenie udziałów nie jest pozbawione kontroli sądowej, wspólnikowi, którego ono dotyczy w przypadku nadużycia tej instytucji przysługują środki ochrony prawnej wynikające z możliwości zaskarżenia uchwały zgromadzenia wspólników w tym przedmiocie. Mając na uwadze treść przepisu art. 199§1 ksh Sąd Apelacyjny nie podziela poglądu, że przesłanki sankcyjne (które swym charakterem zwykle odpowiadają ważnym przyczynom wyłączenia wspólnika) nie mogą być w umowie spółki wskazane jako przesłanki przymusowego umorzenia.

*Skład : Przewodniczący : SSA Zofia Kołaczyk(spr.)
Sędziowie : SA Urszula Bożałkińska
SA Tomasz Pidzik*

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 31 maja 2011r.

III AUa 2240/10

Art.465 §1 kpc w związku z art.477¹¹ §2 kpc

Przedstawiciel związku zawodowego nie jest uprawniony do występowania w postępowaniu sądowym w charakterze pełnomocnika zainteresowanego.

Z uzasadnienia:

(...) Inicjującą postępowanie w rozpoznawanym przypadku decyzją z dnia 2 marca 2010 organ rentowy stwierdził, iż Grażyna H. w okresie od 1 listopada 2005 do 31 stycznia 2006 nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom, tj. emerytalnemu i rentowym z tytułu zgłoszenia do tych ubezpieczeń jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek – ZPHU A. Czesławy S.

Treść powołanej wyżej decyzji powoduje tym samym, iż status ubezpieczonego w omawianej sprawie przysługuje wyłącznie Grażynie H., która także wniosła odwołanie od przedmiotowej decyzji, natomiast Czesława S. występuje w tejże sprawie w charakterze zainteresowanej, tj. osoby, której prawa i obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sporu.

Opisana wyżej sprawa tym samym, iż wbrew stanowisku Sądu I instancji, będąca przedstawicielem Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Przedsiębiorców RP Krystyna G. nie jest uprawniona do występowania w charakterze pełnomocnika Czesławy S., której w niniejszym postępowaniu przysługuje jedynie status zainteresowanej, a nie jak błędnie przyjął Sąd Okręgowy – ubezpieczonej. Uwzględniając nadto fakt, iż Krystyna G. nie należy również do kręgu osób, które mogą być zastępcą strony (pełnomocnikiem procesowym), wymienionych w art.87 kpc, Sąd Apelacyjny odmówił dopuszczenia jej do udziału w sprawie w charakterze pełnomocnika zainteresowanej Czesławy S. (...)

*Przewodniczący: SSA Antonina Grymel(spr.)
Sędziowie: SSA Urszula Żak
SSA Lena Jachimowska*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 kwietnia 2011r.

III AUa 1714/10

Art.18 ust.1 w związku z art.4 pkt 9 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.) oraz art.12 ust.1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2010r., Nr 51, poz.307 ze zm.)

Wynagrodzenie wypłacone pracownikowi za udział w posiedzeniach zarządu spółki w sytuacji, gdy uczestniczenie w tych posiedzeniach nie należy do jego obowiązków, nie stanowi przychodu ze stosunku pracy, a w konsekwencji nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

*Przewodniczący: SSA Urszula Żak (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel
SSA Lena Jachimowska*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 maja 2011r.

III AUa 1782/10

Art.18 ust.1 w związku z art.4 pkt 9 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.) oraz art.12 ust.1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2010r., Nr 51, poz.307 ze zm.)

Jeżeli pracodawca nie ponosi kosztów związanych z zakwaterowaniem pracowników wykonujących pracę za granicą, ponieważ kontrahent zagraniczny zapewnia bezpłatne miejsca noclegowe, brak jest podstaw do przyjęcia, że pracownicy uzyskiwali przychód z tytułu

bezpłatnego zakwaterowania podlegający uwzględnieniu przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Z uzasadnienia:

(...) Nie ulega wątpliwości, że wartość świadczenia niepieniężnego jaką pracownik uzyskuje z tytułu bezpłatnego zakwaterowania stanowi – co do zasady – jego przychód w rozumieniu art.12 ust.1 ustawy z dnia 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Nie został on bowiem wymieniony w §2 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zawierającym katalog składników, które nie stanowią przychodu. Również ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych uznaje wartość świadczeń ponoszonych przez pracodawcę z tytułu zakwaterowania pracowników za przychód, jedynie zwalniając go od podatku dochodowego do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 500 zł (v. art.21 ust.1 pkt 19 tej ustawy).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w świetle wskazanych przepisów przyjąć należy, że przychodem pracownika, który uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest wartość świadczeń ponoszonych przez pracodawcę z tytułu zakwaterowania pracownika w okresie wykonywania pracy. Skoro podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, za nie budzące wątpliwości uznać należy, że koszty zakwaterowania (podobnie jak wynagrodzenie – jego poszczególne składniki, czy wartość innych świadczeń ponoszonych za pracownika oraz innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych) powinny obciążać pracodawcę. O tym, że powinny to być koszty ponoszone przez pracodawcę stanowi wprost treść ostatniego z przytoczonych przepisów. (...)

(...) W świetle powyższych okoliczności uznać należy, że pracownicy świadczący pracę w R. nie uzyskiwali przychodu (stanowiącego podstawę wymiaru składek) w związku z bezpłatnym zakwaterowaniem, gdyż Spółka nie ponosiła z tego tytułu żadnych kosztów. Miejsca noclegowe były zapewniane bezpłatnie przez inny podmiot niż pracodawca – niemieckiego kontrahenta, w którego zakładzie były wykonywane prace. Trafnie zatem Sąd Okręgowy w Katowicach przyjął, że brak było podstaw do uwzględniania przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zainteresowanych jakichkolwiek kwot z tego tytułu. (...)

Przewodniczący: SSA Wojciech Bzibziak (spr.)

Sędziowie: SSA Witold Nowakowski

SSA Antonina Grymel

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 17 maja 2011r.

III AUa 2177/10

Art.18 ust.9 i ust.10 w związku z ust.8 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.)

Proporcjonalne zmniejszenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących działalność gospodarczą przewidziane w art. 18 ust.9 i ust.10 ustawy

z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczy wszystkich zadeklarowanych kwot (art.18 ust.8), a nie tylko kwoty najniższej podstawy wymiaru składek.

Z uzasadnienia:

(...) Słusznie podkreślił Sąd I instancji, że art.18 ust.9 i 10 powołanej ustawy (*ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych – przyp. W. Bzibziak*) stanowią wyjątki od reguły wyrażonej w art.18 ust.8 tejże ustawy i pozwalają na proporcjonalne pomniejszenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność. Wyjątkowość ust.9 i 10 nie sprowadza się jednak do zawężenia możliwości proporcjonalnego pomniejszenia jedynie najniższej podstawy wymiaru składek, lecz tylko do wskazania, iż nawet najniższa podstawa wymiaru może ulec proporcjonalnemu obniżeniu.

Pogląd wyrażony powyżej nie stanowi interpretacji rozszerzającej art.18 ust.9 i ust.10 ustawy systemowej i podzielony został w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 lipca 2009r., sygn. akt III AUa 908/09, wydanym wskutek apelacji ZUS od wyroku tut. Sądu w sprawie o sygn. akt XU 2175//08. Stanowisko tam wyrażone podziela również Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym.

Chybiony jest pogląd organu rentowego, że proporcjonalne obniżenie podstawy wymiaru zostało przez ustawodawcę dopuszczone niemniej dotyczy tylko przypadków w przepisie określonych i – zgodnie z brzmieniem ustawy – jedynie kwoty najniższej podstawy wymiaru składek. Organ rentowy w apelacji ponawia jedynie swoją nieprawidłową wykładnię art.18 ust.9 i 10 w zw. z ust.8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Także w ocenie Sądu Apelacyjnego normy te nie odbierają ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w rozmiarze przekraczającym ustawowe minimum, prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniami, bądź w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca. Skoro prawo takie zachowują osoby deklarujące minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej winni z niego korzystać ubezpieczeni wnoszący składki wyższe od minimalnych. Jak trafnie stwierdził Sąd Okręgowy, celem norm ust.9 i 10 art.18 cytowanej ustawy, jest wyraźne wskazanie, iż zmniejszenie podstawy wymiaru składki jest możliwe także wówczas, gdy została ona zadeklarowana w wysokości minimalnej. (...)

Przewodniczący: SSA Maria Małek-Bujak (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Piotrowska

SSA Jolanta Ansion

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 sierpnia 2011r.

III AUa 228/11

Art.32 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.) i art.109 ust.1 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2008r., Nr 164, poz.1027)

W postępowaniu toczącym się z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalającej wysokość zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne będącej następstwem prawomocnej decyzji dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

stwierdzającej objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, ubezpieczony nie może już kwestionować samego faktu podlegania temu ubezpieczeniu.

*Przewodniczący: SSA Ewa Piotrowska (spr.)
Sędziowie: SSA Urszula Żak
SSA Jolanta Ansion*

6.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 kwietnia 2011r.

III AUa 662/10

Art.5 ust.2a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w związku z art.12 i art.15 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2004r., Nr 8, poz.67 ze zm.)

Okresy służby wymienione w art.6 ust.1 pkt 4 i pkt 6 lit.a-e i lit.g ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które miały wpływ wyłącznie na wzrost świadczenia przyznanego na mocy art.12 ustawy z 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury i renty na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z uzasadnienia:

(...) Rozważenia wymaga więc obecnie jedynie uwzględnienie pozostałych spornych okresów z uwagi na treść art.5 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepis ten stanowi, że okresów, o których mowa w art.6 ust.1 pkt 4 i pkt 6 lit.a-e i lit.g nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, jeżeli z ich tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art.2 ust.2. Wskazany przepis wymienia zarówno okres czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby (art.6 ust.1 pkt 4), jak i okresy pełnionej w Polsce służby w Policji (Milicji Obywatelskiej) i w Państwowej Straży Pożarnej (art.6 ust.1 pkt 6 lit.a) i e)).

Jak wynika z treści art.12 ustawy z 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 2004r., Nr 8, poz.67 ze zm.) emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży

Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Więziennej. Do przyznania emerytury policyjnej niezbędnym (i wystarczającym) jest więc posiadanie 15 lat służby w Policji lub w innej wskazanej instytucji. Emerytura w takim wypadku wynosi 40% podstawy jej wymiaru. Inne okresy, które podlegają uwzględnieniu nie mają już znaczenia dla przyznania prawa do świadczenia, a wpływają na jego wzrost według zasad określonych w art.15 tej ustawy.

Poza sporem było, że W. Z. posiada wymagane 15 lat służby w Policji (Milicji Obywatelskiej) i okres ten został uwzględniony w decyzji przyznającej mu prawo do emerytury policyjnej. Bezsprzecznie więc okres ten nie może zostać obecnie zaliczony przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma natomiast przeszkód do zaliczenia dwóch pozostałych okresów: zasadniczej służby wojskowej od 23.04.1968r. do 12.04.1970r. oraz służby w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w C. od 16.11.1987r. do 31.10.1989r., gdyż zostały uwzględnione przy obliczaniu wysokości emerytury policyjnej ubezpieczonego. „Z ich tytułu nie ustalono” natomiast prawa do tego świadczenia. (...)

*Przewodniczący: SSA Alicja Kolonko
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak (spr.)
SSA Witold Nowakowski*

7.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 5 maja 2011r.

III AUa 1311/10

Art.15 ust.2a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w związku z art.2 ust.1 ustawy z dnia 4.09.2008r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 192, poz.1180)

Art.2 ust.1 ustawy z 4.09.2008r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwalający na ponowne obliczenie wysokości emerytury lub renty od podstawy wymiaru składek odpowiadającej kwocie minimalnego wynagrodzenia pracowników obowiązującego w okresie, za który nie można ustalić podstawy wymiaru składek (art.15 ust.2a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) nie ma zastosowania wobec osób, które wykonywały pracę na innej podstawie niż stosunek pracy. Skoro ubezpieczonego łączyła ze spółdzielnią umowa cywilnoprawna, nie może skutecznie domagać się przyjęcia, że w czasie jej trwania co miesiąc osiągał co najmniej kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników.

*Przewodniczący: SSA Alicja Kolonko (spr.)
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak
SSA Witold Nowakowski*

Uwaga:

Zob. też odmienny pogląd wyrażony w tej kwestii przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17.01.2010r., sygn. akt III AUa 892/10, publik. Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2011, Nr 3, poz.6 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18.01.2011r., sygn. akt III AUa 1363/10, publik. Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2011, Nr 4, poz.6

8.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 maja 2011r.

III AUa 2409/10

Art.32 ust.1 w związku z art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) i §4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) oraz pkt 2 Działu VIII Wykazu A stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia

Do uznania za pracę w warunkach szczególnych określoną w pkt 2 Działu VIII Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie jest wymagane, aby obsługiwany przez kierowcę samochód ciężarowy specjalistyczny (specjalny) miał dopuszczalny ciężar całkowity powyżej 3,5 tony.

*Przewodniczący: SSA Urszula Żak (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel
SSA Lena Jachimowska*

9.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 maja 2011r.

III AUa 2154/10

Art.36 ust.3 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.)

Praca na stanowisku kierowniczym w administracji kopalni, na którym nie jest wymagane posiadanie kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa, mogła być uznana za pracę równorzędną z pracą górniczą jako „zatrudnienie przy innych pracach” wymienione w obowiązującym do 31.12.2006r. art.36 ust.3 pkt 4 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli spełnione były pozostałe warunki określone w tym przepisie.

*Przewodniczący: SSA Ewa Piotrowska (spr.)
Sędziowie: SSA Jolanta Ansion
SSA Maria Małek-Bujak*

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 kwietnia 2011r.

III AUa 2058/10

Art.68 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w związku z art.167 ust.2 ustawy z dnia 27.07.2005r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz.1365 ze zm.)

Pojęcie „ukończenie nauki w szkole”, od którego art.68 ust.1 pkt 2 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uzależnia okres pobierania renty rodzinnej powinno uwzględniać uregulowania szczególne. Za takie uznać należy treść art.167 ust.2 ustawy z 27.07.2005r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego, w przypadku kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego i weterynarii – data złożenia ostatniego egzaminu wymaganego planem studiów, a wypadku kierunku farmacja – data zaliczenia ostatniej, przewidzianej planem studiów praktyki.

*Przewodniczący: SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie: SSA Zbigniew Gwizdak
SSA Lena Jachimowska*

11.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 lipca 2011r.

III AUa 2657/10

Art.136 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.)

Placówka pielęgnacyjno-opiekuńcza, w której ubezpieczony przebywał do dnia swej śmierci i na rzecz której była potrącana z jego świadczenia należność za pobyt, nie jest „osobą uprawnioną” – w rozumieniu art.136 ust.1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – do otrzymania wypłaty świadczenia należnego mu do dnia śmierci.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie: SSA Irena Goik
SSA Antonina Grymel*

12.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 13 września 2011r.

III AUa 168/11

Art.88 ust.1 i art.23 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 26.01.1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2006r., Nr 97, poz.674 ze zm.)

Ustanie stosunku pracy z nauczycielem mianowanym z powodu przekroczenia okresu niezdolności do pracy określonego w art.23 ust.1 pkt 2 ustawy z 26.01.1982r. – Karta Nauczyciela nie odpowiada przewidzianemu w art.88 ust.1 tej ustawy rozwiązaniu stosunku pracy na jego wniosek, a w konsekwencji nie daje podstaw do przyznania emerytury na podstawie ostatniego z wymienionych przepisów.

*Przewodniczący: SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie: SSA Urszula Żak
SSA Zbigniew Gwizdak*

Uwaga:

Zob. też poglądy wyrażone w tej kwestii przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16.06.2005r., sygn. akt III AUa 123/04, publik. Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2005, Nr 4, poz.15 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2.09.2009r., sygn. akt III AUa 719/09, publik. Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach 2010, Nr 2, poz.10

13.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 sierpnia 2011r.

III AUa 186/11

Art.25 ust.2a pkt 1 w związku z art.6 pkt 14 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2008r., Nr 50, poz.291 ze zm.)

Okresy pobierania zasiłku chorobowego w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej nie podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości części składkowej emerytury rolniczej (renty rolniczej tytułu niezdolności do pracy oraz renty rolniczej szkoleniowej) , gdyż nie są okresami podlegania określonemu ubezpieczeniu społecznemu w rozumieniu art.6 pkt 14 ustawy z 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z uzasadnienia:

(...) Analizując powołane przepisy ustawy systemowej, Sąd Okręgowy uznał, że w okresie pobierania przez ubezpieczonego zasiłku chorobowego po dniu 1 stycznia 1999r., *był on również zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, i wypadkowe.* Sąd Apelacyjny podziela tą ocenę bowiem w całym spornym okresie istniało zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Jednakże zgodnie z normą art.25 ust.2a pkt 1 w zw. z art.6 ust.14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do liczby lat, o których mowa w ust.1, dolicza się jedynie okresy podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu określonymi w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub

zaopatrzeniu emerytalnemu przed dniem 1 stycznia 1999r. oraz podlegania zaopatrzeniu emerytalnemu po tej dacie, za które została opłacona składka na te ubezpieczenia, chyba że w myśl tych przepisów nie istniał obowiązek opłacenia składek. Sąd pierwszej instancji, co słusznie zauważył skarżący, dokonując wykładni ust.14 art.6 ustawy błędnie utożsamia wskazany przez prawodawcę wyjątek zaliczenia okresu podlegania określonemu ubezpieczeniu społecznemu bez odprowadzenia składki jedynie w sytuacji, gdy nie istniał obowiązek opłacania składek ze sformułowaniem zwolnienia od opłacania składki. Sformułowania te nie są jednoznaczne. Zwrot „nie istniał obowiązek opłacania składek” oznacza w ogóle brak podstawy prawnej, z której wynikałby obowiązek zapłaty składek, zaś „zwolnienie z opłacania składek” oznacza zniesienie przez ustawodawcę obowiązku opłacenia składek z powodów w określonych przepisach. Konsekwencją prowadzenia działalności gospodarczej zarówno w stanie prawnym przed 1 stycznia 1999r., jak i po tej dacie, było obowiązkowe podleganie ubezpieczeniu społecznemu (społecznym), rodzące obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie (ubezpieczenia). Jedynie w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach m.in. w okresach pobierania zasiłku chorobowego w czasie prowadzenia działalności gospodarczej następowało zwolnienie z obowiązku opłacenia składek, jak to wprost stanowił przepis §37 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990r. (*tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego – Dz. U. Nr 7, poz.41 ze zm. – przyp. W. Bzibziak*), bądź jak reguluje to art.18 ust.10 w zw. z ust.9 ustawy systemowej, ustawodawca ustalił, że zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, określone w ust.9 tego przepisu, mają odpowiednie zastosowanie w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu spełnione zostały warunki do przyznania zasiłku. (...)

Przewodniczący: SSA Lena Jachimowska (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Pietrzak

SSA Marek Procek